ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการและสุขภาพของสตรี

วัยหมดประจำเดือน

ผู้เขียน นางสาวธัญญูธร ยงพานิช

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (โภชนศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เทียมศร ทองสวัสดิ์ ประชานกรรมการ

อาจารย์ คร. ศักดา พรึงถำภู กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติการดูแลตนเองค้านโภชนาการและค้าน สุขภาพของสตรีวัยหมดประจำเดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีวัยหมดประจำเดือนซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่ม แม่บ้าน หมู่ 4 บ้านป่าใผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 68 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบค้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป และแบบสัมภาษณ์การ ปฏิบัติการดูแลตนเองค้านโภชนาการและค้านสุขภาพ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบความเชื่อมั่นของการปฏิบัติการดูแลตนเองค้านโภชนาการ โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .75 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีสามลำดับแรกคือ การ รับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ การเลือกใช้น้ำมันพืชในการประกอบอาหาร และการดื่มน้ำสะอาด อย่างน้อย วันละ 6-8 แก้ว กลุ่มตัวอย่างมีอาการของการหมดประจำเดือนและมีการปฏิบัติการดูแล ตนเองสามลำดับแรกได้แก่ 1) มีอาการร้อนวูบวาบร้อยละ 58.8 ปฏิบัติโดยเปิดพัดลมหรืออยู่ในที่มี อากาศเย็นร้อยละ 33.8 2) มีอาการเครียด หงุดหงิดง่ายร้อยละ 55.9 ปฏิบัติโดยฝึกสมาธิร้อยละ 16.2 และ 3) มีอาการท้องผูกร้อยละ39.7 ปฏิบัติโดยรับประทานอาหารที่มีกากใยสูงร้อยละ20.6 นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างมีการออกกำลังกายร้อยละ 79.4 ชนิดของการออกกำลังกายคือการเดิน เร็วร้อยละ 23.5 มีการตรวจเด้านมด้วยตนเองร้อยละ 89.7 และตรวจหามะเร็งปากมดลูกร้อยละ 80.9

Independent Study Title Self - Care Practices in Nutrition and Health of

Menopause Women

Author Miss Tunyatorn Yongpanich

Degree Master of Science (Nutrition Education)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Tiamsorn Tongswas Chairperson

Lect. Dr. Sakda Pruenglampoo Member

ABTRACT

The objective of this study was to study self- care practice in nutrition and health of menopausal women. The samples were purposively selected of 68 menopausal women who were the members of the house wife club, Banpapai, Amphur Sunsai, Chiang Mai Province. The instrument included the interview forms of demographic data and the self-care practice in nutrition and health. The content validity of the interview was approved by experts in the field and the Cronbach's alpha coefficient for the reliability was .75. Data were analyzed using descriptive statistics.

The results of this study showed that the overall dimension of self-care practice in nutrition of the samples were at a moderate level. Determining on the subscales, it was found that the three practices were at a good level namely: consumption of food three meals a day, selection of cooking vegetable oil, and drinking water at least 6-8 glasses a day. The samples experienced menopausal symptoms and they had self-care practices for the first to the third ranking symtomps, including 1) 58.8 percent of the samples had hot flash so 33.8 percent of them practiced by using the electric fan or stayed in cold air; 2) 55.9 percent of the samples had stress and easily upset therefore 16.2 percent of them practiced by performing concentration; and 3) 39.7 percent of the

samples had constipation among these subjects 20.6 percent of them practiced by consumption high fiber diet. In addition, 79.4 percent of the samples performed exercise, and 23.5 percent of them practiced by fast walking. Most of the samples performed self-examination of breast 89.7 percent and 80.9 percent of them were sought by pap smear.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved